

ÍSLAND

við snarferð eftir inflasjónarvegnum

Skrivari íslenska javnaðarflokksins, Gylfi Gíslason, ið er professari í fíggarámalum við lærða háskúlan í Reykjavík, sigur um hetta evnið:

Fyri at finna orsökarnar til ta núverandi fíggarstöðuna mugu vit leita heilt aftur til 1940. Þrísirnir á fiskavörum ruku tá upp í fantastiskar hæddir og hetta hevði ávirkan á alt þrísalagið. Inntøkurnar í býnum fóru eisini munandi upp, tá ið Onglendingar settu arbeiðir í gongd, og skjótt kravdi landbúnaðurin part í teim hækkanum. Teir av stjórnarvaldinum ásettu landbúnaðarþrísir, ið dýrtíðarviðgerðir vórðu eina ferð um árið, vórðu nú settir nógv upp.

Í 1940 komu allar lönir undir dýrtíðarviðgerð. Þrísækkanin á landbúnaðarvörum gjörði at alt gekk uppeftir, og ein sterk lönar- og þrisskrúa var harvið sett í gongd. Í 1943 kom eitt sindur av fastleika í við at áseta, at landbúnaðarþrísirnir skuldu dýrtíðarviðgerast í samsvarandi lönarþrotingum hjá faklerdum og ófaklerdum arbeiðarum. Fyri aðru ferð varð krónan niðurskrivað í 1950.

Hitt veruliga þrísalið, t. v. s. þrísirnir á vanligum neyðsynjarvörum, er hækkað 6—7 ferðir og lönirnar 13 ferðir í mun til 1939. Húsaleigan er hækkað upp aftur meir. Lönirnar eru næstan tvífaldaðar síðan bardagan, hvar er rættuliga vandamikið. Uppsparingin er gingin niður á bakka í mun til tær ógviliga stóru flögurnar. Fyri hin vanliga mannin er einki hent í ognarviðurskiftinum; tað eru tey mógvandi, ið farin eru við vinninginum.

Tað er roknað út, at í 1955 skuldi ein arbeiða 7 pst. minni í Reykjavík enn í Oslo fyri at vinna nóg mikið til þrístalsvörurnar, t. v. s. tær vanligu húshaldsvörurnar.

Sosialforsorgin í Íslandi fer við 11 pst. av tjóðarinntökuni. Hetta er umleið tað sama sum í hinum Norðanlondum. Aftrat hesum er nýliga komin arbeiðsloysisstudningur.

Sum eitt úrslit av arbeiði fyri Amerikumen vann Ísland í fjór 220 milj. kr. ella 15—16 pst. av allari valutainntökuni. Tað arbeiða umleið 2000 Íslendingar á Keflavíkar flögvoli, og har eru lönirnar høgur. Vanlukkan er, at flögvolluri nhefur drigið nóg

fleiri arbeiðarar til sín, enn arbeiðsmarknaðurin kann umvera, nú so stórar peningánøgdir verða settar í nýggj virki. Høvuðsvinnur Íslands, fiskivinnan og landbúnaðurin, tvørra nógva arbeiðskraft. Hartil hevur arbeiðið fyri Amerikumen gjørt sítt til hina óvanligu hækkingina av arbeiðslönini í Íslandi.

Føroya Ídnaðarfelag

Til frama fyri føroyska framleiðslu er stovnað felag, ið nevnt er Føroya Ídnaðarfelag. Í nevnd eru valdir:

G. Isfeld, form., Andr. Restorff næstform. og Kj. Mohr. Skrivari felagsins er Petur Háberg.

Teir ið áhuga hava fyri at stímbra føroyska framleiðslu, eiga at gerast limir felagsins.

TAD verður her gjørt kunnigt, at minnisvarðin eftir teim sjólætuni í bardagaárunum 1939—45 verður avdúkaður í Tórshavn sunnudagin tann 22. juli 1956, kl. 17.

MINNISVARDANEVNDIN

KUNNGERÐ

Orsakað av turki kemur nú so lítið drekkivatn í vatnbrunnarnar, at vandi er fyri stórum vatntroti. Tað verður tí her gjørt kunnigt, at býráðið fyri at spara um vatnið letur vatnbrunnarnar steingja frá kl. 8 um kvøldi til kl. 7 á morgni.

Annars verður, so leingi vatntrot er, roynt at regulera vatnið soleiðis, at hvør býrpartur fær vatn 1—2 tímar hvønn dag.

Samstundis verður heitt á allar borgarar um at spara mest møguligt um vatnið og ikki lata kranar standa og renna til onga nyttu. Um nakar verður varur við kranar, leiðingar o. a., ið leka, eigur hann beinan vegin at siga býráðsskrivstovuni frá.

Tórshavn, tann 17. juli 1956.

Tórshavnar býráð.

8500 tons skulu avskipast.

Nú í heyst — tíðarskeiðið august—desember skulu avskipast 8.500 tons av saltfiski. Av hesum fara 4.500 tons til Italiu, 1.500 til Grikkalands og 2.500 tons til Danmarkar.

Grindarensli

Týsdagin doyði grind suðuri í Vági. Um 200 komu til skiftis.

Hósdagin doyði grind í Havn. Merktir vóru gott 200. Sama dag vóru boð gjord av grind fyri Fámjin; men hendan grindin slapp.

Um grindadrápið í Havn er at siga, at mong hava drápinu verið ljót her; men hetta ber tó þrís av øllum ljótum. Slíkt skilaloysi og mariýrilsli hevur aldri áður verið sæð.

Tveir eru kostirnir í at velja: Antin má fólkið læra at drepa grind, ella má forboð setast móti at reka grind á Havnina. Tað tykist, sum menn yvirhøvur einki skil hava á at drepa grind og at teir als ikki vilja lurta eftir grinda formonnum. Kanska hevði tað hjálpt nakað, um formenn nýttu róparar, so teir ið hvussu er hoyrdust væl.

Um sjálvan raksturinn er einki annað at siga, enn at hann var hampuliga góður; men drápið — skomm!

Tað er veruleiki:

at mjølþrísirnir eru farnir upp í 18 oyru kg upp (í heilsølu) síðan avtøkuna av Landshandlinum.

at samstundis er minstalón fiskimanna minkað við 150 kr. um mánaðin.

at orsøkin til, at føroysk skip liggja og mong eru ómannað er henda sama skerjan av minstulönini.

at øll þrísviðbót er tikin frá útróðramonnum.

at allar hesar ræðuligu misgerðir hava tjóðveldis-, sambands- og fólkaflokksmenn verið so rorandi samdir um at fremja.

Minnisstubbar

Hákon setti tað sjálvur í Dagblaðið. Tað stóð við risahøgum stavum, at nú høvdu nakrir gavstrikkar í handilsólvnaði gjørt tollsvik fyri hundradtúsundir krónur. Hann lovaði, at alt skuldi fram; almenninur skuldi fáa alt at vita; teir skuldu fyri rættin og har fáa dóm.

Ein rúgva av handilsmonnum høvdu verið uppi í hesum svikaleikinum; men málið varð tagt burtur, almenninur fekk einki at vita, eingin kom fyri rættin; Dagblaðið steintagdi, Hákon steintagdi.

Minnis meg rætt, vóru tollsvikararnir eini 60 í tali. Einaferð í úrtíð komu nevnið á tveimum fram, tveimum neyðars Danskarum.

Hví komu nevnið á Føroyingunum ikki fram?

Vóru kanska nevnið har uppi í, sum máttu dyljast fyri einhvønn þrís — ella hvat? X.

Minnisvarðin

Í morgin kl. 5 s. p. fer fram vigsan av minnisvarðanum yvir teim Føroyingum, ið sjólótust í bardagaárunum. — Prósturinn heldur høvuðsrøðuna. Annars verður felagsangur og hornblástur.

Nógv hevur verið talað og skrivað um henda varða og tað pláss, valt varð at seta hann á, men so mikið er vist: hann er eitt listarverk og þrýðiligur, har hann stendur; men navnaplátturnar eru ikki væl gjørt arbeiði.

Tað er einki at ivast í, at stór mannfjöld kemur saman á planta-hesa hátíðarløtu í morgin.

Ungur maður

við nakað av kunnleika til skrivstovuarbeiði kann fáa pláss beinan vegin. Hondskrivað umsókn hjálgt viðmæli og próvtøku-skjal verður at senda

Føroya Gjaldstovu.

Føðingardagar

23. juli verður Johan Hans Simonsen, Barnaheimið Tórshavn 65, og 24. juli Joen Magnus Lamhauge, Rituvík, 80 ár.